

Tomas Tranströmer Přejde smrt a vezme míry

Na přechodu

Ledový vítr do očí, a sluneční kotouče tancují
v kaleidoskopu slz, když křížují
ulici, co mě tak dlouho provázela, ulici,
kde grónské léto svítí z kaluží.

Kolem mě se rojí celá síla ulice,
síla, co nechce nic a nic si nepamatuje.
V zemi, hluboko pod asfaltem, potichu
čeká už tisíce let nenarozený les.

Mám silný pocit, že ulice mě vidí.
Její pohled je tak matný, že i slunce
se stává popelavým klubkem v černém vesmíru.
Jenže já právě teď svítím! Ulice mě vidí.

Hluboko v Evropě

Já, temný trup lodi zmítaný mezi dvěma vraty zdymadla,
oddychuji v hotelové posteli, zatímco město kolem procitá.
Tichý hluk a popelavé světlo proudí dovnitř
a pomalu mě zdvíhají na další úroveň: ráno.

Odposlouchávaný obzor. Chtějí něco říci, ti mrtví.
Kouří, ale nejedí, nedýchají, ale hlas jim ještě zůstal.
Poženu se ulicemi jako jeden z nich.
Zčernalá katedrála, těžká jako měsíc, vyvolává odliv a příliv.

O Historii

Jednoho březnového dne sejdu k jezeru a naslouchám.
Led je modrý jako nebe. Puká pod sluncem.
Sluncem, co taktéž šeptá do mikrofonu pod ledovou pokrývkou.
Bublá to a kvasí. A v dálce jakoby kdosi vytřásal plachtu.
Všechno dohromady se podobá Historii: našemu TEĎ. Jsme
ponoření, nasloucháme.

II

Konference jako létající ostrovy, už už se zřítí.
Vzápětí: dlouhý chvějící se most kompromisů.
Tudy má proudit veškerá doprava, pod hvězdami,
bledými tvářemi nenarozených,
vyvrhnutých do prázdna, anonymních jako rýžová zrnka.

III

Roku 1926 cestoval Goethe po Africe, převlečený za Gidea,
a viděl všechno.
Některé tváře se vyjasní díky všemu, co spatří po smrti.
Když přečetli denní zprávy z Alžíru,
velký dům vystoupil o krok vpřed, všechna okna zatemněná,
až na jedno. A právě v něm byla spatřena Dreyfusova tvář.

IV

Radikál a Reakcionář bývají spolu jako v nešťastném
manželství,
poznámenání jeden druhým, závislí jeden na druhém.
Ale my, kteří jsme jejich dětmi, se od nich musíme odtrhnout.
Každý problém volá po svém vlastním jazyku.
Běž jako stopovací pes po místech, kde dupala pravda!

V

Venku, ne příliš daleko od obytných domů,
leží už celé měsíce zapomenuté noviny plné událostí.
V noci i ve dne stárnou na dešti a slunci,
aby se staly rostlinou, hlávkou zelí, aby splynuly s hlínou.
Tak jako vzpomínka se pomalu mění na tebe samého.

K vydání připravuje [nakl. Dauphin](#). Přeložili Milan Richter a Vít Janota.

Švédský básník a překladatel Tomas Tranströmer se narodil v roce 1931. Psát začal už ve třinácti, ale první sbírku básní publikoval v roce 1954. Pro jeho lyriku je typická surrealistická obraznost a mystické zabarvení. V roce 2011 získal Nobelovu cenu za literaturu. Více [zde](#).